VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

Az RMP Arad városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XIX. évfolyam, 5758. szám

4 oldal, 20 bani

Szombat, 1963. szeptember 14.

Faur Magdalena és Sipos Erzsébet, a Muncitorul Pielar termelőszövetkezet szorgalmas felsőrész készítői párttagjelöltekhez illő buzgalommal és lelkesedéssel végzik munkájukat, amellyel hozzájárulnak a szövetkezet jó hirnevének öregbitéséhez. A kiváló minőségü munka mellett rendszeresen 20 százalékkal tulszárnyalják előirányzataikat.

Végezzünk idejében, jóminőségű őszi munkákat

— A Vörös Lobogó és a Flacăra Roşie szerkesztőségének ankétja —

Az elmult napokban lehullott nagymennyiségü csapadék rajonszerte gátolta a mezőgazdasági munkálatok jó menetét. Mégis ott, ahol a vezető tanács, az alapszervezet hathatós intézkedéseket foganatositott, ahol hozzáértően szervezték meg a munkát, emlitésre méltó sikereket értek el és jól állnak a kukorica törésével és más kapásnövények betakaritásával, a föld letakaritásával és az őszi vetés előkészületeivel. Ez a helyzet a mácsai, a kürtösi Augusztus 23, a pécskai Filimon Sirbu és Vasile Roaită, a szécsányi és a világosi két kollektiv gazdaságban is. Azonban elég nagy azon mezőgazdasági egységek száma, melyek lemaradtak a munkálatokkal és a néhány napi eső okozta kiesés után sem fokozták az ütemet.

Hogy tiszta képet kapjunk arról, miként haladnak rajonunkban a kukorica betakaritásával, a föld felszántásával és az őszi vetésre való előkészületekkel, a Vörös Lobogó és a Flacăra Rosie szerkesztősége ankétot szervezett rajonunk néhány kollektiv gazdaságában.

Alább közöljük a tapasztaltakat.

Teljes erővel...

A mácsai kollektiv gazdaság vezető tanácsa mozgósitotta a kollektivistákat a kukorica törésének mielőbbi befejezése érdekében. A törést legelőször az 1-es és a 4-es számu brigád kezdte meg. Emlitésre méltó az a tény, hogy a többi brigád tagjai segitettek az 1-es és a 4-es számu brigádnak a kukorica betakaritásában. Ma már a gazdaság valamennyi brigádja a tengeri törésénél tevékenykedik és arra törekednek, hogy az 1.034 hektár termést szeptember 20-ra betakaritsák.

A gazdaság pártalapszervezete állandóan arra irányitotta a vezető tanácsot, hogy a töréssel párhuzamosan a földekről is elhordják a szárat, és igy a traktorok hozzáláthasanak az őszi mélyszántáshoz. A szállitáshoz az összes fogatokat, a három tehergépkocsit és pótkocsit is bevonták.

Az esős idő ellenére is a kollektivisták nagy lendülettel tevékenykedtek a betakaritásban. A munka ütemének gyorsitása érdekében a gazdaság vezető tanácsa operativ megbeszélést tartott és intézkedéseket hozott arra nézve, hogy minden percet kihasználjanak. Igy a törés tovább folyt. A kukoricát pedig zsákokba tették és szárral takarták be, hogy megvédjék a romlástól. A fogatok is teljes ütemben hordták a csöveket.

A fenti intézkedéseket siker koronázta. Szeptember 11-ig 337 hektárról törték le a csöveket, 185 hektárról hordták le a szárat és már 87 hektáron felis szántották a földet a kukorica után. Mostanáig a gazdaságban 351 hektáron végeztek szántást az őszi kalászos gabonák alá.

Habár a mácsai kollektivisták szép eredményeket értek el a betakaritás terén, nem mondhatjuk el ugyanezt a termékeknek a begyüjtő központba való szállitásáról. Hogyan magyarázzák meg a mácsaiak, hogy a letört 102 vagon szerződéses kukoricából egyetlen vagonnal sem adtak át? Tehát ebben az irányban is sürgősen intézkednie kell a gazdaság vezető tanácsának.

Jobban is lehetne...

Az ujzimándi kollektiv gazdaság földterületein is szorgos munka folyik. Altalában jól dolgoztak, de jobban is lehetne...

— A kollektivisták 30 hektárról törték le a csöveket. A 2-es és az 1-es számu brigádból egy-egy csoport vett részt az emlitett munkában. A brigádok többi csoportjait más munkához osztották be — mondotta Tillinger Pál elvtárs, a gazdaság elnöke. Igy a cukorrépa felszedéséhez, ahova buzát vetünk.

Ennek ellenére gyengén állnak például a napraforgó betakaritásával. Mostanáig még arról a négy hektárról sem takaritották be a termést, ahova kalászosgabonát vetnek.

Ami a föld letakaritását illeti, látszik, hogy a gazdaságban behatóan foglalkoztak ezzel a kérdéssel. Igy ott, ahol letörték a csöveket, a szárat is levágták és megkezdték annak szállitását. Sőt, a fogatok még az esős időben is teljes erővel a kukorica szár hordásánál tevékenykedtek. Ebben a munkában élenjárt a 2-es számu brigád, Zámboj Pál vezetésével. Az 1-es számu brigád azonban nem dicsekedhet az általa kifejtett munkával, most a fogatok egy részét az épitkezéshez, a buza szállitásához irányitották.

A kalácsai kollektiv gazdaság kukoricaföldjein gyors ütemben halad a betakaritás. Amint a képen is látható, a töréssel egyidőben levágják a szárakat és mindjárt csomóba is rakják, hogy haladéktalanul el lehessen szállitani.

Gyorsítják a betakarítás ütemét

Az elmult napokban lehullott csapadék a kisiratosi kollektivistákat is gátolta a kukorica törésében. De most már — ugy látszik — jobbra fordul az idő és igy e munka ütemét is gyorsithatják a kisiratosiak. Az elmult napokban a gazdaság vezető tanácsa, s az alapszervezet behatóan elemezte a kukorica gyors betakaritásának kérdését. Erre szükség is volt, hiszen ott, jártunkig az idén termesztett 780 hektárból mindössze 60 hektárról takaritották be a termést.

Szanda Antal elvtárs, a gazdaság elnöke elmondotta: behatóan elemezték azt a kérdést, miként lehetne meggyorsitani a betakaritást, hogy behozzák a lemaradást. Igy elhatározták, hogy a tengeri töréséhez 360 kollektivistát mozgósitanak. Hogy ne maradjanak le más munkálatokkal sem, igy a cukorrépa szedésével, a föld letakaritásával — 135, illetve 100 tagot mozgósitottak az emlitett munkák elvégzéséhez.

Az alapszervezet és a vezető tanács ülése után gyülést tartottak az agitátorokkal, a brigád és csoportvezetőkkel, a pártonkivüli aktivával s megbeszélték, hogyan gyorsitsák meg a betakaritást. Ugyanakkor utasitásokat adtak, hogy a letört csöveket szárakra rakják és a csomókat fedjék be, hogy ezáltal megvédjék a termést az esetleges esőzésektől. A gazdaság gépkocsivezetőit és traktorosait szintén utasitották, hogy nappal a termést, éjjel pedig a szárat szállitsák és igy a legrövidebb időn belül takaritsák le a földet. A gyülésen részt vettek a kürtösi gép- és traktorállomás gépkezelői is, akik vállalták, hogy az őszi kalászosgabonáknak jóminőségü magágyat készitenek és a 8 traktor két váltásban dolgozik.

Ezen intézkedések nyomán az elmult napokban érezhetően nagyobb munkalendülettel dolgoztak a kollektivisták az ősziek betakaritásánál. A kukorica törésében élenjárók közül megemlithetjük Fischer Gusztáv csoportját, valamint C. Tóth Jánost, Bartha Annát, Almási Matildot.

Egy másik igen fontos kérdés, amely a gazdaság vezető tanácsát foglalkoztatja, az őszi kalászosgabonák magágyainak előkészitése. Mostanáig 120 hektáron végezték el ezt a munkát és a vetőmagnak 40 százalékát készitették elő. Az őszi mélyszántásban élenjáró traktorosok közül megemlithetjük Szabadai Istvánt, Szabadai Ferencet, Almási Vilmost és Almási Jánost, akik kitünő minőségü munkát végeztek.

Jobb szervezést...

A szentmártoni kollektiv gazdaságban 282 hektáron termesztettek kukoricát, amely már jó néhány nappal ezelőtt beérett, ugy, hogy minden nehézség nélkül hozzáláthattak a töréshez. A napi ütemterv ebben a gazdaságban 25 hektár. A vezető tanács két brigádot mozgósitott 200—250 taggal. Mostanáig azonban mindössze 78 hektárról törték le a kukoricát. Ez azt jelenti, hogy a 25 hektáros napi ütemtervet nem érték el. Amint a fentiekből kitünik, ennek a gazdaságnak a napi ütemterve

(Folytatása a 3-ik oldalon)

Műanyagok a gépgyártóiparban

A gépgyártóiparban mind szélesebb körben használnak műanyagokat különböző alkatrészek készitéséhez. A tehergépkocsiknál például az idén ujabb 14 műanyagalkatrészt alkalmaznak, s ennek folytán mintegy 30 tonna fémet takaritottak meg. Most dolgoznak további 30 fémalkatrész műanyaggal való helyettesitésén. Ugyancsak ez évtől poliamidból készitik a kukoricavetőgép 24 csoroszlyáját. Ezt az alkatrészt azelőtt nyersvasból öntötték, készitése 12—13 műveletet és 90 perc munkát igényelt, mig műanyagból mindössze egy perc szükséges az elkészitéséhez. Ebben az évben 380 tonna nyersvasat helyettesitenek csupán 50 tonna műanyaggal. A Bucuresti műanyaggyár eddig 70.000 adagoló hengert készitett relonból ugyancsak a kukoricavetőgépek számára. Ez csaknem 400 tonna fém megtakaritását eredményezte.

A kolozsvári Unirea üzemek munkaközössége 1380 kiló műanyagból mintegy 6000 textilipari gépalkatrészt állitott elő, s ezzel csaknem 5,5 tonna fémet takaritott meg. Az üzemben ugy tervezik, hogy a textilgépek gyártásánál 20 tonna fémet 8 tonna műanyaggal helyettesitenek.

A fém- és gépgyártóiparban az előirányzat szerint kétszer annyi fémet helyettesitenek ebben az évben műanyaggal, mint tavaly. A műanyagok elterjesztésével jelentősen csökken a gépek fajlagos sulya, ami különös fontossággal bir a hajók, gördülőanyag, gépjárművek stb. gyártásában.

(Agerpres)

Növelik a munka termelékenységét

Az utóbbi időben sok szó esett lapunk hasábjain a munka termelékenységének növeléséről. Nem véletlen ez, mivel a termelékenység emelkedése a gyártmányok volumene gyarapodásának egyik alapvető kérdése s mint ilyen, állandóan foglalkoztatja üzemeink, gyáraink dolgozóinak közvéleményét. Ezért érdemes olykor-olykor viszatérni e problémára, nyomon követni: miként is alakul az iparvállalatok termelési tervének e fontos mutatószáma az esztendő egymást követő hónapjai során.

A Vörös Trikó gyárban

A Vörös Trikó kötszövöttárugyár munkaközössége is élenjáró feladatnak tekinti a termelékenység szünteleın növelését. Erre engednek következtetni azok az eredmények is, amelyeket ebben a vonatkozásban az év eleje óta eltelt hónapok folyamán elértek. A gyárban készült kimutatásokból kitünik, hogy az esztendő első felében, a termelési tervben előirányzott munkatermelékenységre vonatkozó mutatószámot 100,87 százalékban váltották valóra. Juliusban még kiemelkedőbb teljesitmények születtek. A tulszárnyalás 1,04 százalékra emelkedett s augusztusban is meghaladta a 0,8 százalékot.

Ha a fenti eredményeket öszszegezzük, kitünik, hogy idén, az eltelt nyolc hónap folyamán, a mutatószám feletti teljesitmény 0,88 százalék volt.

Feltevődik a kérdés: melyek azok a tényezők, amelyek a munka termelékenységének növeléséhez hozzájárultak? Elsősorban emlitést kell tennünk arról, hogy sikerült teljesebb mértékben kihasználni az üzemben a munkaidőt, valamint a gépek teljesitőképességét. Igy például a körkötő részlegen 40 müszaki berendezés hatásfokát növelték, mégpedig igen jelentékeny mértékben. Ezzel párhuzamosan megoldották azt a kérdést is, hogy egy-egy munkás több gépet kezelhessen. Az intézkedés arra vezetett, hogy a részleg mintegy 20 dolgozójának tevékenységét más irányban hasznosithatják.

Uj eljárást vezettek be a konfekció részlegen is, amelynek alapján nem külön műveletként távolitják el bizonyos árucikkekről a fennmaradt szálakat, fonalakat, hanem közvetlenül a technológiai folyamatban, a varrógépeknél. Ez is az előállitási idő csökkenéséhez, tehát a munka termelékenységének növeléséhez járul hozzá. Jelentékeny müszaki módositásnak bizonyult a mercerizált anyagok szegésének gépesitése. Eddig ugyanis, a szegést kézzel végezték. Mind az előbbi, mind pedig az utóbbi eljárás egyszerübbé tette a megmunkálást s igy közvetlenül hozzájárult a termelékenység növekedéséhez.

A Készruhagyárban

A Készruhagyárban, amelynek védjegye nemcsak Aradon, hanem országszerte is közismert, kedvelt, és értékelt, a dolgozók eredményesen tevékenykednek a munkatermelékenység növelésének érdekében. Igy sikerült az esztendőből eltelt nyolc hónap folyamán az alkalmazottak összlétszámához viszonyitva 1,86 százalékkal, a munkások létszámához viszonyitva pedig 1,83 százalékkal növelniök a termelékenységet, előirányzat felett.

Ennél a vállalatnál is főként a gépek teljesitményének következetes növelése, valamint a meglévő müszaki berendezés tökéletesitése segitette elő a termelékenység gyarapodását. Hogy csupán néhány ilyen korszerüsitést emlitsünk: módositották a két tüvel üzemelő Minerva-tipusu gépeket, olyformán, hogy e felszerelések alkalmasakká váltak eredeti rendeltetésük mellett egyébb müveletek elvégzésére is; gépesitették a kapcsok, valamint a villámzárak felerősitésének munkafolyamatát, stb.

Természetes, hogy a fentebb felsorolt müszaki intézkedések mindössze elenyésző részét képezik azoknak az ujitásoknak, ésszerüsitéseknek, korszerüsitéseknek, amelyeket az üzemben megvalósitottak, s amelyek lehetővé tették, hogy hónapról-hónapra gyarapodjék a munka termelékenysége.

Legújabb események, hírek, jelentések

Megbeszélés

A rajoni néptanács müvelődési bizottságának meghivására Aradra érkezett rajonunk valamennyi kulturotthonának igazgatója. A kulturális élet terén tevékenykedők megbeszélést tartottak, amelynek keretében felmérték az eddig elért sikereket és számba vették a következő hónapokban megoldásra váró feladatokat.

Megkezdték a szüretet

Kisiratoson immár harmadik esztendeje szüretelnek szőlőt. Az uj, 10 hektáros csemegeszőlő telepités gazdag terméssel jutalmazta fáradságukat. Akárki jár arra, elismeréssel kell szólnia a hatalmas szőlőtábla ápoltságáról. Ennek eredménye, hogy már jóelőre, mintegy 13.000 kilo szőlő eladására kötöttek szerződést.

Ebben a fiatal szőlőskertben csütörtökön kezdték meg a szüretet, már kora reggel vidám társaság verte fel a dusan megrakott tőkék világát. A vidám hangulat mellett nem hiányzott a szorgalom s már az első napon közel egy vagonnyi hamvas szőlőt adtak át a szerződés értelmében.

Kiállítás készül

A Pionir parkból kalapácsolás hallatszik ki a sugárutra. Már napokkal előbb állványok kerültek ide, amelyek összeácsolását most végzik. Sokan kérdezték az elmult napokban: mi készül itt? Mi most eláruljuk: hal és növény kiállitás.

A központi állványokra, — amelyek tetején már ott feszül a müanyag tető — melegvizi, egzótikus halakat tartalmazó kis akváriumok kerülnek. A két oldalon huzódó állványokra a mi vidékünkön, a hideg vizekben élő halak világából helyeznek mintapéldányokat. A park tágas térségében marad hely az egzótikus délszaki növények bemutatására is.

A közeljövőben tehát ismét találkozunk az aradi akvaristákkal, akik kiállitásukkal ujabb ötleteket szolgáltatnak otthonunk szépitésére, élősarok meghonositására.

Az új tanév küszöbén

Szeptember... mint minden ősszel, most is sok szó esik növendékekről, tankönyvekről, iskolákról, egyenruhákról; ezek a kifejezések minden gyermeket lázba hoznak. A pöttömnyi emberkék, akik most lépik át először az iskola küszöbét, még csak ujjaikon tudják számolni, hány nap van még az iskola kezdetéig; a nagyobbacskáknak a több hónapos szünidő után eszükbe jutnak a példás rendben sorakozó padok, a fekete tábla, a felnőttek pedig vágyódva gondolnak vissza gyermekéveikre.

Városon és falun egyaránt a tanévnyitás előtti jellegzetes lelkes hangulat uralkodik. Az iskolákat frissen meszelték, a tavasszal megkezdett iskolaépületek készen állnak, az előttük lévő kerteket ujra beültették idényvirágokkal, az osztálykönyvek fehér lapjai várják az első osztályzatokat.

A párt és a kormány atyai gondoskodása mindenütt megnyilvánul: egyaránt észlelhetjük a nyolcéves általános oktatásra való fokozatos áttérésben és az idei tanévre elkészült 4500 uj tanteremben; a 220 uj nyolcosztályos és a 40 uj középiskolában; a növendékek számának állandó növekedésében; ez a szám most meghaladja a 3 milliót; mintegy 136.000-rel több, mint tavaly volt.

Az uj tanévben még inkább javul az oktatás tartalma és erősödik az élettel, a gyakorlattal való kapcsolata. Az Oktatásügyi Minisztérium széles körü tanácskozást szervezett a tapasztalatokban bővelkedő tanitókkal és tanárokkal, a gazdaság, a tudomány és a kultura különböző területein müködő szakemberekkel, a tankönyvek szerzőivel. Ez az akció kitünő eredményekkel járt, amit a tudomány és a technika legujabb megvalósitásait is magukba foglaló tankönyvek nagyobb tudományos és pedagógiai értéke szemléltet.

Az általános oktatás számára 377 tankönyvet adtak ki ebben az évben, 21.700.000 példányban. E tankönyvekből a növendékek megismerkednek a betükkel, a világegyetem és a szervezetek titkaival, a mértani számitásokkal és a vegyületekkel, a népek évszázados mozgalmas történetével.

A tanitás első napjaiban 17.600.000 tankönyvet osztanak ki ingyen az I—VII. osztályos tanulók között. Oktatásunk fellendülését szemlélteti a következő adat: a jelenlegi tanévben ingyen szétosztott könyvek példányszáma kétszeresen felülmulja az 1898—1939 évek között kiadott tankönyvek összpéldányszámát. Gyermekek millióit és szüleik számára legyőzhetetlen akadályt jelentett a multban a tankönyvhiány, illetve ezek magas ára, a magas tandijak, a kevés számu iskola.

A tanerők száma is jelentősen növekedett az utóbbi években. A mult tanévben például háromszor annyi tanitó és tanár foglalkozott a tanulók nevelésével és oktatásával, mint az 1938-ban müködő összes általános-iskolai tanerők. Az egy tanitóra vagy tanárra jutó tanulók száma igy átlag 34-ről 24-re csökkent.

Hétfőn az osztálykönyv felolvasásakor az uj tanévben elsőizben hangzik el a „jelen".

Ugyanakkor az egyetemek, pedagógiai intézetek és iskolák több, mint 5500 végzettje is elsőizben lép a katedrára, hogy megkezdje hivatása gyakorlását.

A munkáját megkezdő tantestületet a párt és a kormány kivételes gondoskodása, az egész nép megbecsülése övezi. Ujabb sokatmondó kifejezése ennek a megbecsülésnek az „Érdemes tanitó" és az „Érdemes tanár" cim adományozása, az érdemrendek és érmek, amelyekkel nagyszámu tanárt és tanitót tüntettek ki, mindez mély visszhangot keltett a tanügyi káderek soraiban.

Minden előfeltétel adva van ahhoz, hogy az iskolai tevékenység még gazdagabb, még gyümölcsözőbb legyen. Az uj tanév küszöbén, dolgozó népünk szeretettel ujabb nagy sikereket kiván a tanitóknak és tanároknak, az összes tanerőknek, a fiatal szocialista nemzedék oktatásában és nevelésében, a tanulóknak pedig, hogy eredményesen, tudásukat gyarapitva végezzék el az uj tanévet.

Adina Constantinescu,
az Agerpres szerkesztője

Külföldről

DAKAR. Szenegál Köztársaság kormánya bejelentette, hogy alá fogja irni a moszkvai részleges atomcsend-szerződést.

★

KOPPENHÁGA. Szeptember 13-án háromnapos látogatásra Koppenhágába érkezett Lindon Johnson, az USA alelnöke.

★

ACCRA. Ghána Köztársaság kormánya tiltakozó jegyzéket nyujtott át Franciaország accrai nagykövetének, a Szaharában tervezett francia nukleáris kisérletek ellen. A jegyzék másolatát tájékoztatásképpen elküldték Algéria ghánai nagykövetének.

A műszaki fejlődés útján

IPARVÁLLALATAINK tapasztalataiból

Üzemünk, a Victoria óragyár, állandóan fejlődik. Esztendőről-esztendőre gyarapszik a termelés volumene, ugyanakkor növekszik a munka termelékenysége, tökéletesebbé válik a termékek minősége, bővül a választék és végül, de nem utolsó sorban csökken a gyártmányok önköltsége.

Ezek az eredmények elsősorban munkaközösségünk lelkesedésének, kezdeményező készségének és áldozatkész tevékenységének tulajdonithatók. Ugyanakkor a termelés szinvonalának emelkedését elősegiti a munka tökéletesebb megszervezése is, amelyet müszaki és ügyviteli szolgálataink biztositanak az üzemben. Nem feledkezhetünk meg azonban arról, hogy sikereink záloga az a tény, miszerint számos nagy teljesitő képességü, preciziós berendezést kaptunk a beruházási, valamint a kisgépesitési tervnek megfelelően.

Ebben az esztendőben különös gondot forditottunk a szerszámmühely müszaki felszerelésének korszerüsitésére, arra, hogy a részleget a legmagasabb technikai követelmények szinvonalára emeljük. A beruházási terv például előirányozta, hogy idén a szerszámmühely számára több uj gépet szerezzünk be. Ezek közül a következőket emlitjük meg: egy sik-köszörügép, két korszerü párhuzamos esztergapad, egy univerzális marógép nagyobb volumenü munkálatok számára, egy furógép, egy 425 milliméteres asztallal rendelkező schaping felszerelés, egy FUS tipusu univerzális marógép, továbbá hengeres köszörülésre alkalmas univerzális gép, kétirányu mozgást végző gépi fürész, Rockwell tipusu termokapcsolással és millivoltaméterrel ellátott készülék a hőkezelő berendezéshez, s végül egy univerzális szerszámélező felszerelés.

Tekintettel arra, hogy ebben a mühelyben készitik el a termeléshez szükséges szerszámokat, készülékeket és mérőeszközöket, valamint azokat a felszereléseket, amelyek termelési águnkban jellegzetesek, az itt végzett munka döntő mértékben befolyásolja üzemünk alaprészlegeinek termelékenységét, továbbá a termékek minőségének olyan tényezőit, amelyek az alkatrészek hajszálpontosságától függnek. A vállalat vezetősége mindezt tekintetbe vette akkor, amikor az 1963-as évi beruházások tervét összeállitotta. Annál is fontosabbnak bizonyult az a lépés, amelyet a szerszámmühely korszerü felszerelésének érdekében tettünk, mivel a gyakorlat bebizonyitotta, hogy az eddigieknél kisebb méretü ébresztőórák sorozatgyártása szükségessé tesz néhány olyan müszaki és technológiai módositást, melyeket a régebbi berendezésekkel nem oldhatunk meg maradéktalanul.

Nyilvánvaló volt, hogy e feladatokat csak ugy oldhatjuk meg, ha beruházási és kisgépesitési tervünkbe beiktatjuk bizonyos különleges, magas termelékenységü és precizitásu gépek beszerzését, illetve házilag történő elkészitését alaprészlegeink számára. A szükségletek számbavétele során példaként vettünk néhány hazai üzemet, a finom mechanikai iparágakból. Igy derült ki, hogy biztositanunk kell termelésünk számára egy huzal-vágó és egyengető felszerelést, öt fogaskerék marógépet, valamint néhány technológiai berendezést.

Itt emlitem meg, hogy rövidesen ujabb 6 korszerü automata esztergapadot kapunk majd, valamint két korongos fogaskerék marógépet az óraszerkezethez szükséges kisméretü alkatrészek megmunkálására.

Tevékenységünkben az a meggyőződés vezérel bennünket, hogy az elkövetkező években üzemünk tovább fejlődik majd, hiszen a fogyasztók esztendőről-esztendőre ujabb és ujabb, korszerübbnél-korszerübb ébresztőóra tipusokat igényelnek kereskedelmünktől, iparunktól. Ezért vált hagyománnyá nálunk az a mozgalom, mely a müszaki felszerelések kiegészitésére és állandó tökéletesitésére irányul, s amely a vállalat fejlődésének egyik döntő befolyásu lenditőereje.

Bárd Oszkár
mérnök

Iovanici Maria, a Fűrészáru és parkettagyár egyik élenjáró dolgozónője. A réteges parkettát préselő gépet kezeli és munkáját mindig példamutatóan végzi.

Egy neonfényes cipőüzletből

Sokan még élénken emlékezhetnek a 16-os cipőüzlet megnyitására, amelyet Modern név alatt ismernek. Bizony, hideg napok járták akkor, hiszen január 21-ét irták. A jégvirágokkal boritott kirakatüveg rejtette maga mögé a szép uj boltot. Bent az üzletben azonban friss szinü ciklamen pompázott. A szerény megnyitó ünnepség minden vendége kapott egy-egy ilyen apró bokrétát, a figyelmesség kedves jelét...

Azóta több, mint egy félesztendő telt el. Az üzlet munkaközössége mögött van az erős és mozgalmas tavaszi idény, majd lezárták a csendesebb nyári hónapokat is. Most már az őszi idényre, az ugyancsak forgalmas napokra készülnek.

Orbán Annát a gondjaira bizott férfi cipő osztály raktárában találtuk. Magas létra legtetején serénykedett. Katonás rendbe rakta a dobozokat.

— Az őszi cipővásárlás nemsokára megkezdődik, — mondotta. Az őszi és téli választékokat nagyobb mennyiségben körülbelül e hónap közepetáján kapjuk.

Conea Iordana siet el mellettünk. A fiatal eladó a közelmultban hagyta el az iskolát. Ugy mozog, mintha eddigi éveit is itt töltötte volna. Pedig csak a gyakorlati negyedévben ismerkedett meg közelebbről ezzel a kereskedelmi egységgel.

Pillanatkép

Társával, Orucean Marinával együtt megszerette ezt a munkát és igy kérte idehelyezését. Orbán Anna oldalán ismeri meg alaposabban milyen az ujtipusu eladó. Van mit tanulnia tőle. Orbán elvtársnő figyelmességére jellemző, hogy azon a jégvirágos januári napon a vendégeknek szánt ciklamencsokor az ő ötlete volt.

...Codos Mariusnak, az üzlet vezetőjének távollétében az egész közösség begyakorlottan végezte munkáját. Az üzletvezető nyugodtan tölthette pihenőszabadságának napjait Borszék fenyői alatt, mert jó kezére bizta e forgalmas egységet. Herman Doina lelkiismeretesen vezette az eladás nyilvántartását, amelybe érdemes bepillantani.

A bájos fiatalasszony otthonosan lapozgatja az iratcsomót, látszik, hogy nem először teszi. Az iratcsomó érzékelteti ugyanis, hogy a kis munkaközösség hónapról-hónapra helyt áll a feladatok teljesitésében. Sőt volt, amikor 151,1 százalékot is teljesitettek, mint ahogy az áprilisban történt. Sokezer pár lábbelit kellett értékesiteniök ott, a neonfényes, tükrös vitrinek előtt, amig ezt a magas százalékarányt elérhették. Körülbelül ilyen munkaütemre számitanak most a koraőszi hetekben is. Ennek első jelei már megmutatkoztak Petru Ioan osztályán, a gyermek cipőknél. Ott már nagy keletjük van az őszi lábbeliknek, főként az iskolába készülők számára.

Hát igen, amolyan nyárutói, őszeleji hangulat uralkodik ebben az üzletben. Az itt dolgozók emlékezetében még élénken élnek a nyári napok, az üdülőben, tengerparton töltött hetek. Herman Doina a tengerpartra, Orbán Anna pedig két gyermekével együtt töltött napokra emlékezik s közben valamennyien szorgalmasan készülnek arra, hogy az őszi nagy cipővásárlási hetekben egyetlen vevő se távozzék áru nélkül, mindenki számára olyan lábbelit adhassanak, amilyet kiván. Nem könnyü, de teljesithető feladat. S e neonfényes üzletben teljesitik is.

Mucsy Éva

Bizalom, mértékkel és igazságosan!

Még két nap s megkezdődik a tanitás. A beiratás lassan a végéhez közeledik. De még ezekben a napokban is gyakran találkozunk kérvénnyel szaladgáló, az igazgatói irodáknál kilincselő, összeköttetést hajhászó szülőkkel.

Mit is tartalmaznak ezek a kérvények?

A kérés látszólag egyszerü: első vagy ötödik osztályos gyermeküket szeretnék saját körzetükön kivül eső iskolába beiratni.

Miért?

A kérvényekbe foglalt megokolás rendszerint ugyanaz: dolgozó szülők vagyunk, a gyermek napközben a nagymamánál — esetleg a nagynéninél — van s az ő lakásukhoz éppen a kérdéses iskola esik legközelebb.

Nem vonom kétségbe, néhány kérvényben valóban őszinte ez a megokolás. Tudok azonban olyan esetről is, amikor a szülők együtt laknak a nagymamával s mégis az ugyancsak dolgozó nagynénire „kénytelenek" bizni gyermekük nevelését.

Mi tehát az igazi ok?

Ezek a szülők bizalmatlanok saját körzetük iskolájával szemben s fokozott bizalmat éreznek egy másik, rendszerint belvárosi iskola tanitói, tanárai iránt.

Vajon minek alapján birálja el egyik-másik szülő az egyes iskolák által biztositott szinvonalat? Honnan ismerheti az ott folyó munkát, hisz gyermekét első alkalommal iratja be az iskolába!

Pletyka, felületes mende-monda, utánzás a forrása rendszerint a szülők elhatározásának.

Én érvekkel válaszolhatok!

Felelősségtudattal dolgozó szakemberek gondoskodnak arról, hogy városunk valamennyi iskolájában képzett, lelkiismeretes nevelői testület biztositsa a tanitás eredményességét.

A VIII. osztályba jutásért tett felvételi vizsga eredményei is ezt igazolják.

Természetesen, nem akarom azt állitani, hogy városunk valamennyi iskolájában hajszálra azonosak a feltételek és a szinvonal. Valóban, egyik-másik iskolában több nehézséget kell leküzdeniök az ott dolgozó nevelőknek.

Éppen ezeknek a nehézségeknek a leküzdésében kellene segiteniök a szülői munkaközösségeknek. A kérvényezés, a szaladgálás helyett inkább az lenne a szülők feladata.

A kérvények nagy részét elutasitják. A gyermek végülis a „megvetett" iskolába kerül. Ezután a mindkét fél részére kellemetlen kis epizód után, bizony mind a gyermeknek, mind a nevelőnek jó néhány nehézséget kell leküzdenie, hogy zökkenőmentesen folyjon a munka s mégis csak megszerezzék a szülők bizalmát.

Akadnak természetesen meghallgatásra találó kérvények is. A szülők elégedetten állapitják meg: nyugodt lehetek, ha itt nem boldogulnak a gyermekemmel...

Az esetek nagy többségében nincs is semmi baj: nem lett volna a másik iskolában sem.

De alakulhatnak a dolgok másképpen is. Erre is van példa bőven. Már néhány hét után a szülő elégedetlenkedni kezd, s legszivesebben uj iskolát, uj tanitót szeretne biztositani gyermekének.

Tulzott igényei tulnőnek még a legbőkezübben előlegezett bizalmon is.

Nem a nevelőben, hanem a szülőben van ilyenkor a hiba.

Jó minél előbb levonni a tanulságot: bizalmat mértékkel, de igazságosan.

R. J.

A lakosok egészségének védelmében

Az utóbbi években alkalmazott egészségügyi intézkedések, korszerü betegségmegelőző módszerek nyomán csökkent a járványos betegek halálozási arányszáma. 1957 és 1962 között 100.000 lakosra számitva 42,6-ról 0,5-re csökkent a gyermekparalizis miatt bekövetkezett halálozások száma; a halálozási arányszám a torokgyík esetében az 1950 évi 15,6-ról 1962-ben 0,9-re zuhant. 1848-ban még több mint 200.000 maláriás megbetegedés fordult elő, a tavaly viszont már egyetlen uj esetet jegyeztek.

A fővárosi Dr. I. Cantacuzino intézet szérumaival egyre több embert kezelnek. Ezeknek az anyagoknak a gyártása 1948-hoz viszonyitva meghétszereződött.

Csupán 1963 első felében csaknem 17 millió oltást és ujraoltást hajtottak végre. Jelenleg hazánkban minden oltóanyagot gyártanak.

(Agerpres)

Sporthiradó Sporthiradó

Csütörtökön a fővárosi Köztársaság stadionban ünnepélyes keretek között megkezdődött az országos egyetemi bajnokságok döntője. E tömegversenyen az idén több mint 60.000 diák és diáklány vett részt.

A bukaresti, kolozsvári, iasi, temesvári, craiovai, petrozsényi, brassói és galaci egyetemi központok csapatainak felvonulása után Constantin Luca elvtárs, a Romániai Diákegyesületek Szövetségének alelnöke üdvözölte a versenyzőket és sikert kivánt szereplésükhöz.

Ezután a Craiovai Stiinta és a Bukaresti Stiinta labdarugó csapatai mérkőztek. A játék a craiovai egyetemisták 1:0 arányu győzelmével végződött. A szünetben három atlétikai számot bonyolitottak le. A női 100 m-es sikfutásban az országos egyetemi bajnoki cimet Ecaterina Chesu (Bukarest) szerezte meg 12,4 mp idővel. A 100 m-es férfi sikfutásban 10,9 mp-cel a brassói Dorel Cosma lett egyetemi bajnok. A 4x400 m stafétában a temesvári egyetemi központ csapata győzött 3 p 31,2 mp idővel. A program keretében a Testnevelési Főiskola diákjai akrobatikus tornaszámokat mutattak be.

A diáksportolók labdarugó, atlétikai, kézilabda, röplabda, torna, kosárlabda mérkőzései vasárnapig folytatódnak a főváros különböző sporttelepein.

★

Csütörtök este a fővárosi Köztársaság stadionban a Kolozsvári Stiinta és a Temesvári Stiinta labdarugó mérkőzése a kolozsvári csapat 3:2 (2:1) arányu győzelmével végződött. A gólokat Cimpeanu, Popescu, Szabó, illetve Racelescu és Lereter rugták.

★

A bukaresti Ifjusági Strandon a nemzetközi vizipolo torna harmadik napján hazánk utánpótlás válogatottja Svédország válogatottjával játszott. A mérkőzés a román csapat 4:2 (0:0, 1:2, 1:0, 2:0) arányu győzelmével végződött. A szovjet—holland válogatott mérkőzésen a szovjet csapat 3:1 (1:0, 0:0, 1:0, 1:1) arányban győzött. A Román NK—Német DK mérkőzés 2:2 (0:0, 0:1, 1:1, 1:0) arányban döntetlenül végződött.

Péntek délután került sor a Német DK—Svédország válogatott vizilabda mérkőzésre.

★

Az európai labdarugó bajnokcsapatok kupájában lejátszott első mérkőzések meglepetésszerü eredményekkel végződtek. Mint ismeretes, a Galatasaraj török csapat Isztambulban 4:0-ra győzött a magyar bajnok Ferencváros ellen. Tiranában a Partizan 1:0 (1:0) arányban győzte le a Plovdivi Szpartakot, Dublinban pedig az FC Zürich 3:0 (1:0) arányban bizonyult jobbnak az ir bajnok Dundalknál. Az esélyesek közül csak a Belgrádi Partizán győzött (hazai pályán) a ciprusi Anorthoszisz ellen 3:0-ra.

★

Az ismert FC Santos brazil labdarugó csapat egymásután másodszor is megnyerte a délamerikai bajnokcsapatok kupáját. Az argentin Boca Juniors elleni első mérkőzésen 3:2-re győztek a braziliok, a második találkozót pedig, amelyre 100.000 főnyi közönség előtt Buenos Airesben került sor, 2:1 (0:0) arányban nyerték meg.

★

A Vásárvárosok Kupájában a Bécsi Rapid 1:0-ra (0:0) győzte le a párizsi Racing Club labdarugó csapatát.

★

Prágában 10.000 néző előtt játszották le az évad első nemzetközi jégkorong mérkőzését, amelyen a Moszkvai Szpartak a csehszlovák főváros válogatottjával találkozott. A szovjet jégkorongozók 4:0-ra győztek.

★

A stockholmi sulyemelő világbajnokság ötödik napján értékes eredmények és uj világcsucsok születtek. A világbajnoki cimet középsulyban a magyar Veres Győző szerezte meg 477,5 kilós (155—137,5—185) teljesitményével. Az összteljesitmény, és a lökés stilusban elért 185 kiló egyaránt uj világcsucs. Második a szovjet Rudolf Plukfelder, harmadik pedig a magyar Tóth Géza lett 467,5 illetve 450 kilóval.

Hétvégi sportműsor

Gazdag hétvégi sportműsor lesz városunkban, főleg labdarugó mérkőzéseket nézhetnek végig a szurkolók. Az UTA ugyanis ismét hazai pályán játszik, ezenkivül C-osztályu mérkőzésekre is sor kerül.

SZOMBATON

három mérkőzést játszanak le a városi bajnokság keretében. Délután fél ötkor az UTA kettes pályáján az UTA fonoda és a Motorul együttese találkozik. Ugyancsak fél ötkor a Muresul a Libertatea csapatával mérkőzik. Ezt a mérkőzést a Muresul pályán rendezik. Érdekesnek igérkezik a Strungul és az Indagrara közötti találkozó. A mérkőzés lejátszására szintén fél öt órai kezdettel kerül sor a ségai pályán.

VASÁRNAP

ugyancsak három mérkőzést játszanak a városi bajnokság keretében vasárnap délelőtt is. A Mosóczy-telepi pályán fél tizenegy órai kezdettel a Foresta és a Panificatie csapatai küzdenek a bajnoki pontokért. A FZ pályán két mérkőzésre kerül sor. Fél tizkor a Victoria és a Vörös Trikó csapata lép pályára, majd ezt követően, vagyis tizenegy órakor kerül sor a FZ—Vladimirescu közötti találkozóra.

A tartományi labdarugó bajnokságban szereplő ICA együttese vendégül látja a Resicai Olimpia csapatát. Erre a mérkőzésre tiz órai kezdettel az ICA pályán kerül sor. Ugyancsak az ICA pályán kézilabda mérkőzést is nézhet a közönség. A kispályás kézilabda tartományi bajnokság keretében az ICA és az Otelul Rosu csapata méri össze erejét. A mérkőzést tiz órakor kezdik.

C-osztályu együtteseink közül a Teba ismét idegenben játszik, itthon viszont igen érdekesnek igérkező mérkőzésre kerül sor. A CFR-IRTA és a Vagonul csapata méri össze tudását, erejét. A bajnoki mérkőzés lejátszására, tiz órai kezdettel, a CFR stadionban kerül sor.

Ismét hazai pályán...

Két hét után a textilgyári labdarugó csapat ismét hazai pályán játszik, ez alkalommal a Konstancai Farullal. Ez lesz a negyedik forduló az A-osztályu bajnokságban. A rajt, — mint ismeretes — sikerült az UTA-nak, legyőzte a Ploiesti Petrolul együttesét, de idegenben két izben is vereséget szenvedett. A Farulnak viszont a rajt nem sikerült. Az első mérkőzésen ugyanis 7:0 arányu vereséget szenvedett a Bukaresti Dinamotól. A következő két mérkőzést azonban már megnyerte a Farul. A Galaci Siderurgistul együttesét 2:0, a Pitesti Dinamo csapatát pedig 2:1 arányban győzte le.

Mit várhatunk a vasárnapi mérkőzéstől? Városszerte ez a kérdés foglalkoztatja az UTA hatalmas szurkoló táborát. Reméljük és bizunk abban, hogy a textilgyári játékosok ismét „megtalálják" góllövő cipőjüket s a győzelem elérésével örvendeztetik meg végre a hazai közönséget. S mint minden mérkőzésen, ezen is szükséges a közönség buzditása.

Szurkolók! Vasárnap délután legyünk ott ismét a December 30 stadionban és sportszerü játékra, a győzelem elérésére buzditsuk a textilgyári fiukat. Egyébként a mérkőzés négy órakor kezdődik.

Délután a kultúrotthonban

Az előcsarnokban fényképsorozat tanuskodik a pernyávai kollektiv gazdaság állattenyésztési részlegének fejlődéséről, amott Florica Cordescu, Ligia Macovei és Tellmann József nevével ellátott reprodukciók igazolják azt, hogy a peremváros lakói szeretik és megbecsülik a képzőművészetet. Sürü gépkattogás hallatszik a külső szobából, hol jelen pillanatban egy fiatalember és három leány gyakorolják a gépirás mesterségét. A tanfolyam hallgatói jól beosztott időrendi sorrendben váltják egymást a gépeknél, melyek délelőtt-délután szinte szünet nélkül működésben vannak.

A belső szoba falán szép nyomtatott betükkel irott táblázat hivja fel a látogatók figyelmét a heti programra. Lássuk csak, milyen meglepetést tartogat a Puskin kulturotthon vezetősége erre a délutánra? Négy órakor a magyar nyelvü olvasókör kezdődik, Varga Katalin regényét hallgatják meg ezuttal folytatásban. Öttől—nyolcig könyvtári óra, héttől táncpróba, mig nyolc órai kezdettel ifjusági táncösszejövetel lesz. Amint kitünik, zsufolt nap ez a mai. Na, de ez sem igen különbözik a többitől, hiszen holnap a szinjátszók próbálnak, majd könyvismertető előadást tartanak. Minden nap délutánja (sokszor a délelőtt is, gondosan előkészitett munkaterv alapján van felosztva különböző akciókra.

A könyvtárteremben idős bácsi kiváncsian forgatja a most kapott könyvet. Honfoglalás — betüzi, aztán helybehagyólag bólint:

— Ez jó lesz — irja be ezt a nevemre!

Ugy látszik, Bila Aurelia tanitónő már jól ismeri látogatóját. A kartotékok között az F betünél keresgél, majd szótlanul kiemeli az egyik lapot a sok közül. Fendingher Péter neve alatt egész sor regénycim bizonyitja, hogy az idős nyugdijas bizony nem veti meg a jó olvasnivalót. Mihail Sadoveanu, Móricz Zsigmond, Mikszáth Kálmán és ki tudná felsorolni még hány iró remekmüve vándorolt el Péter bácsi otthonába, hol megbecsült vendégként fogadják a könyvet.

Idősebb asszonyok, fiatal lányok foglalnak most helyet a hosszu asztal mellett. Arra várnak, hogy mind a tizenöten egybegyüljenek, s akkor megvitatják: mikor tartsák meg a szabászati tanfolyam első előadásait. Hallgatók már elegen vannak, a kulturotthon vezetősége szakképesitett vezetőről is gondoskodott. Igy hát semmi akadálya sincs a tanulás megkezdésének, melyet valamennyien már alig várnak.

Közben már érkeznek is a táncosok. A fiatalságra jellemző rózsás kedvvel, hangos szóval, jönnek Crisan Boris, Mocuta Constantin, Valkai Mária, Balázs Marika, Stroia Maria és a többiek, mind a tizenketten. Csak éppen vezetőjükre, Voia Gheorghera várnak, aki a mühelyből egy pillanatra még haza siet s máris indul a kulturotthonba, hogy ne sokáig várakoztassa társait. Bizony, komolyan kell venni a táncpróbákat, hiszen nem sok idő mulva ismét itt a verseny, ahol pedig semmiképpen se szeretnének szégyent vallani. „Legalább a tartományi versenyig jussunk el megint, mint a nyáron" — szokta mondogatni Voia Gheorghe, s szavainak rendszerint varázshatásuk van. Ilyenkor jobban figyelnek magyarázatára, lankadatlan kedvvel igyekeznek megtanulni a borosjenői tánc nem éppen könnyü figuráit.

Nădăban Elena, a kulturotthon igazgatónője terveikről, az előttük álló feladatokról beszél. A szinjátszócsoport a nyáron a Darul (Ajándék) cimü egyfelvonásost mutatta be. Jelen pillanatban arról folyik a vita, melyik szinművet tanulják be ezután. Október elsején megkezdi működését a szervezés alatt álló rigmusbrigád. Október 15-én viszont a szintén most alakult vegyes kórus tartja az első énekkari próbákat. Terveik között szerepel október elsején egy kézimunka kör meginditása, melyre már ugyancsak akadtak jelentkezők. Az iróasztal fiókjából fehér lapokból összefüzött vékony könyvforma kerül elő: Alexandru Sahia élete és munkássága. Floca Alexe, „az 5-ös számu nyolcosztályos iskola tanára" — olvasható a fedőlapon. Fent a balsarokban apró gyöngybetük hirdetik: Irodalmi est, október 2. Bevezették azt a szokást, hogy már jóelőre, hetekkel az előadások előtt elkészitik az anyagot. Igy nyugodtan várhatják az előadás napját, nem kell az utolsó percekben kapkodni.

A szomszédos helyiségben zöldre festett asztalkák, székek, szépen kicsinositva várják az uj iskolaév megnyitását. A nőbizottság tagjai ezuttal sem sajnálták a fáradságot, amikor a gyermekek kényelméről, a jó tanulási lehetőségek biztositásáról volt szó. Szabad idejük egy részét arra szánták, hogy megjavitsák, szépen megtakaritsák a tanuló-asztalokat, melyek jóval az első iskolanap előtt már helyükön várják kis gazdáikat. De a tanulószobán kivül még más meglepetést is tartogat a kulturotthon vezetősége a tanuló-ifjuság számára. Az iskolaév megkezdése után vasárnap délelőttönként rajzkört és meseórákat tartanak a gyermekeknek, akik az elmult év tapasztalatai szerint örömmel fogadják az ilyenfajta szórakozást.

Sokoldalu munka, mindenre kiterjedő gondoskodás jellemzi a Puskin kulturotthon vezetőségének tevékenységét. Szinte hihetetlen, miként lehet ennyi nevelési-szórakozási formát átfogni. A titok nyitjára Nădăban Elena igazgatónő szavai adtak magyarázatot:

— Egyedül természetesen képtelenség a kulturotthon sokoldalu munkáját irányitani. Munkámban nagy támogatást kapok a pártalapszervezettől, amely irányit, továbbá a nőbizottságtól, valamint a tantestület tagjaitól, akik munkaterv szerint előadásokat tartanak, szervezik és vezetik a mükedvelő csoportokat, a könyvtárat, a különböző szaktanfolyamokat. Közös összefogással, a munka helyes elosztásával sikerült Pernyáva lakosságával megkedveltetni a kulturotthont, melyet ma már fiatalok, idősebbek egyaránt második otthonuknak tekintenek.

L. H.

HOL SZÓRAKOZZUNK

Hangverseny

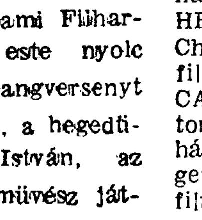

Vasárnap este ismét a filharmónikusok birtokolják a Kulturpalota nagytermét, ezuttal a kolozsvári Állami Filharmónia tagjai. Az este nyolc órakor kezdődő hangversenyt Simon Emil vezényli, a hegedüszólót pedig Ruha István, az Aradon is kedvelt müvész játssza.

A Gépjavító-üzem klubjában

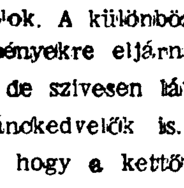

A Gépjavító üzem klubját gyakran veszik birtokukba a fiatalok. A különböző kulturális eseményekre eljárnak a dolgozók, de szivesen látogatnak ide a tánckedvelők is. Nem ritka eset, hogy a kettőt összekapcsolva szereznek kellemes órákat a szórakozni vágyók számára. Ezen a szombaton ugyanigy lesz, a klub saját együttese mutat be müvészi müsort, amelyet tánc követ.

A MOZIKBAN vetitik

DÓZSA GYÖRGY filmszinház: A benzinkut királynője. NICOLAE BALCESCU filmszinház: Mézeshetek férj nélkül. HERBÁK JANOS filmszinház: Chaplin fesztivál. IFJUSAGI filmszinház: Cseremuski. I. L. CARAGIALE filmszinház: Barátom volt. PROGRESUL filmszinház (Ujarad): Vakáció a tengerparton. SOLIDARITATEA filmszinház (Gáj): Emberek és vadállatok. MAKSZIM GORKIJ filmszinház (Mikelaka): Te is felelős vagy.

★

AZ ARADI TARTOMANYI MUZEUM

megtekinthető vasárnap, kedden és pénteken délelőtt 10 és 1 és délután 5 és 8 óra között a Kulturpalota épületében. Legkevesebb 15 személyből álló csoportok szerdán, csütörtökön és szombaton a délelőtti órákban is felkereshetik a muzeumot.

A muzeum alábbi osztályai tekinthetők meg: képzőmüvészeti tárlat, ókori történelem, az 1848—49-es forradalom muzeuma és flamand, holland, olasz, német és magyar festők kiállitása, valamint a XIX. század második felének festői (Tattarescu, Aman, Grigorescu, Andreescu, stb.) cimü kiállitás.

A. A. Gromiko válasza U Thant körlevelére

NEW YORK. (Agerpres).
A TASZSZ jelenti, hogy N. T. Fedorenko, a Szovjetunió állandó ENSz-képviselője átadta a világszervezet főtitkárának A. A. Gromiko szovjet külügyminiszter válaszát U Thant augusztus 19-i körlevelére, amely a Biztonsági Tanács határozatát ismertette a portugál közigazgatású területek helyzetéről.

A Szovjetunió határozottan amellett van, hogy azonnal és mindenütt alkalmazzák az ENSz-közgyűlés 1960 december 14-i nyilatkozatát a gyarmati országok és népek függetlenségének megvalósításáról — hangsulyozza Gromiko válaszlevele. A portugál közigazgatásu területek kérdésében a közgyűlési ülésszakokon és a Biztonsági Tanács ülésein, a szovjet küldöttek mindig követelték a portugál kolonialisták kegyetlen megtorlásának, a Portugáliába irányuló hadianyagszállításnak a megszüntetését, a portugál közigazgatásu területeken élő népek függetlenségének azonnali megadását. A Szovjetunió megszavazta a Biztonsági Tanács határozatát, amelyről a főtitkár körlevelében szó csik — szögezi le a válaszlevél.

Kennedy sajtóértekezlete

WASHINGTON. (Agerpres).
Kennedy elnök sajtóértekezletet tartott a Fehér Házban. „Ismét hangsulyozni kivánom, mennyire fontos, hogy a szenátus jóváhagyja az atomcsendszerződést. A szerződést eddig több, mint 90 kormány irta alá és a lehető legnyilvánvalóbb, hogy e kis lépésnek a béke felé, jelentős eredménye lesz" — mondotta.

A sajtóértekezleten több ujságiró elismételte néhány szenátor ratifikálási fenntartásait. Az elnök azt válaszolta, hogy szavatolja az amerikai nukleáris laboratóriumok tevékenységének folytonosságát. Az USA folytatja föld alatti nukleáris kisérleteit — mondotta. Szólva az ENSz-közgyülés küszöbön álló ülésszakáról Kennedy elnök kijelentette a TASZSZ tudósitójának, hogy fel akar szólalni a közgyülésen és beszédében egyebek között kifejti majd az USA konkrét javaslatait az ENSz tevékenységével kapcsolatban. Mint közölte, Washingtonban találkozni fog az ülésszakon jelenlevő miniszterekkel, közöttük Gromiko szovjet külügyminiszterrel.

Az amerikai elnök beszélt a szélsőségesen reakciós Amerikai Légió legutóbbi összejöveteléről, amelyen Kuba ellen uszitottak és fegyveres agresszióra buzditották az USA-t. Szavaiból kitünt, hogy az USA továbbra is ellenséges érzülettel viseltetik Kubával szemben, de mint mondotta, véleménye szerint nem volna célszerü közvetlen katonai akciókat kezdeni ellene.

A dél-vietnámi helyzetről szólva az elnök közölte, hogy Washington a jövőben is támogatja a partizánok elleni háborut. Beismerte azonban, hogy Diem nagy nehézségekkel küzd, ami aggasztja az amerikai kormányt.

Befejezésül Kennedy elnök belpolitikai kérdésekről szólt és megállapitotta, hogy nehézségekbe ütközik a faji megkülönböztetés kiküszöbölése a déli államok iskoláiból.

Az alabamai rasszisták újabb provokációkat rendeznek

NEW YORK. (Agerpres).
Az alabamai rasszisták, miután nem tudták megakadályozni az integráció bevezetését 9 iskolában, most utcai tüntetéseket, provokációkat rendeznek. Nyugati hirügynökségek szerint, szeptember 12-én a rasszisták százai, közöttük tanulók, tüntettek a négerek ellen Mobile és Birmingham utcáin. Transzparenseiken fajüldöző feliratok voltak, a déli államok zászlói mellett az „államok jogait védő nemzeti párt" egy déli szegregácionista mozgalom jelvényét vitték. A négereket befogadó iskolák ablakait betörték. A reakciós körök bujtogatására az alabamai fehér tanulók többsége bojkottálja azokat az osztályokat, ahova néger gyerekeket is felvettek. A fajüldözők közölték, hogy az alabamai városokban kizárólag fehéreknek fenntartott magániskolákat létesitenek.

Mint ismeretes, az eseményeket az váltotta ki, hogy 24 néger gyereket felvettek a fehérek iskoláiba. Wallace rasszista kormányzó parancsot adott a nemzeti gárdának, ne engedje az iskolák közelébe a néger tanulókat. Kennedy elnök azonban az egész alabamai nemzeti gárdát rendeletileg a szövetségi csapatokba osztotta be s így Wallace parancsát nem lehetett végrehajtani.

Hírek a dél-vietnámi helyzetről

SAIGON. (Agerpres).
Nyugati sajtóügynökségek szerint a dél-vietnámi hazafiak szeptember 12-én többször is erősen támadták a diemista csapatokat. A UPI szerint a partizánok elfoglalták Cai Nuoc és Dom Doi körzeti székhelyeket, néhány stratégiai falu körül elpusztitották a megerősitett őrhelyeket, aknákat raktak le egy fontos országuton. A Reuter közli, hogy Saigontól 110 mérföldre a partizánok mozsárágyuval lőtték az egyik jelentős amerikai helikopter-támaszpontot.

A dél-vietnámi katonai hatóságok később közölték, hogy a diemisták visszafoglalták a két várost, „komoly veszteségeket" okozva a partizánoknak. A UPI megjegyzi, hogy az amerikai katonai források kevésbé optimista hangon nyilatkoztak. Kijelentették, hogy a partizánok elfoglaltak két várost, komoly veszteséget okozva a kormánycsapatoknak. A nyugati hirügynökségek tudósitói ugyanakkor közlik, hogy a diemista hatóságok cenzurázták a katonai hireket.

★

DZSAKARTA. (Agerpres).
Az indonéz buddhisták felháborodottan itélik el dél-vietnámi hittársaik üldözését.

A bandungi buddhisták egyesülete nyilatkozatban tiltakozott, hangsulyozva, hogy a dél-vietnámi buddhisták elleni hatósági terror még a legelemibb emberi jogokat is sérti.

★

WASHINGTON. (Agerpres).
Amerikai hirügynökségek jelentése szerint Frank Church demokrata szenátor szeptember 12-én határozati javaslatot terjesztett a szenátus elé és ebben kérte, hogy szüntessék be a Dél-Vietnámnak nyujtott segitséget, ha a Diem-kormány nem mond le politikájáról. Ezt a határozat szerzője „megtorlási politikának" minősitette.

Church szenátor akciója szerves része amerikai szenátorok szélesebbkörü kezdeményezésének. A szenátorok ugyanis szeretnék, ha Washington megszabadulna kompromittált szövetségesétől — a diemista rendszertől. Az Associated Press megemliti, hogy a hét elején más szenátorok — Carlson és Clark — is kérték: az USA szüntesse be a Diem-rendszer gazdasági és katonai segélyezését.

Végezzünk idejében, jó minőségű őszi munkákat

(Folytatás az első oldalról.)

jóval kisebb, mint más egységeké, mégsem teljesitik a tervet. Miért? Azért, mert a gazdaság vezető tanácsa nem hozott határozott intézkedéseket a törés meggyorsitása érdekében. Annak ellenére, hogy az elmult napok időjárása hátráltatta a munkák menetét, mégis teljesen passzivak maradtak, ugy, hogy tegnap és tegnapelőtt az összes meglévő munkaerőt a napraforgó veréséhez és a cukorrépa szedéséhez összpontositották, mondván, hogy az fontosabb. Nem tagadjuk, hogy az emlitett kapásokat is sürgősen be kell takaritani, de egy dolgot szem elől tévesztettek a szentmártoniak. Azt, hogy az idén 563 hektár szalmásgabonát vetnek, ebből buzát 207 hektáron, mégpedig kukorica után. Ezért tehát szükséges, hogy meggyorsitsák a kukorica törését.

A szentmártoniak panaszkodnak, hogy lassan haladnak az őszi mélyszántással is, mert mindössze 4 traktort kaptak a kürtösi gép- és traktorállomástól. Tehát ez is bizonyitja, hogy sürgetni kell a tengeri betakaritását s minden erőt ebbe az irányba kell összpontositani.

Tanulságok

A két lap által szervezett ankétból megállapithatjuk, hogy a kollektiv gazdaságok többségében nagy figyelmet forditanak a kései kapásnövények betakaritására. Az ankét alkalmával felszinre került az is, hogy rajonszerte nagy lehetőségek állnak kollektiv gazdaságaink rendelkezésére a betakaritás ütemének gyorsitása érdekében. De ezeket a lehetőségeket egyes helyeken nem használják ki kellőképpen. Az ezekben a gazdaságokban elért gyenge eredmény következménye rajonunk lemaradása a betakaritás terén. Igy szeptember 12-ig rajonunk kollektiv gazdaságaiban mindössze 9 százalékban takaritották be a kukoricát, mig az őszi mélyszántást 25 százalékban végezték el. Ebből az következik, hogy az emlitett munkálatokat haladéktalanul meg kell gyorsitani. Szükséges, hogy a kollektivisták tulnyomó többségét a kukorica töréséhez, a szár vágásához mozgositsák. A föld mielőbbi letakaritása, a termés betakaritása érdekében minden rendelkezésükre álló szállitóeszközt vonjanak be ebbe a munkába. Jó példával jár elől ezen a téren a kisiratosi kollektiv gazdaság, ahol a tagok javaslatára a fogatok két váltásban dolgoznak.

Nagy figyelmet kell forditani a termés tárolására is. A gazdaságok vezető tanácsai intézkedjenek, hogy a csöveket ne rakják a nedves földre, hanem kukoricaszárra, hogy száradjon. Miután a kotárkákba raktározzák azokat, tegyenek meg minden intézkedést, hogy csökkenjen a termés nedvességtartalma és csak azután szállitsák a begyüjtő központhoz.

A letakaritott földeken kezdjék meg azonnal a szántást és a gépek teljes kihasználása érdekében szervezzék meg a második váltást. Meg kell gyorsitani a vetőmagvak előkészitését is, hogy amikor itt lesz a vetés ideje, emiatt ne késlekedjenek.

Mi újság a KÜLPOLITIKÁBAN

A Biztonsági Tanács folytatta a dél-rhodesiai helyzet megvizsgálását

A Biztonsági Tanács szeptember 12-i ülésén folytatta a dél-rhodesiai helyzet megvizsgálását. Quayson Sackay, a Ghanai Köztársaság képviselője hangsulyozta: Marokkó, Ghana és a Fülöp-szigetek közös határozati javaslata Afrika legmérsékeltebb követeléseit tartalmazza s felkérte a tanács valamennyi tagját, hogy támogassa az inditványt.

N. T. Fedorenko, a Szovjetunió képviselője szólalt ezután fel s kifejtette, hogy a tanács tagjai követelhetik és kell is követeljék Angliától: ne adjon át a dél-rhodesiai rasszistáknak semmilyen hatalmat és semmilyen szuverén hatáskört, különösképpen a hadsereg és a léglerők fölött. A Biztonsági Tanácsnak követelnie kell Angliától, hogy alkalmazza a közgyülés korábbi határozatait Dél-Rhodesia kérdésében.

A szovjet küldöttség — mondotta Fedorenko — támogatja a három ország határozati javaslatát és elfogadása mellett fog szavazni. A Szovjetunió támogatja a dél-rhodesiai népnek azt a követelését, hogy helyezzék hatályon kivül az 1961-es rasszista alkotmányt s a Biztonsági Tanács felügyeletével, egyetemes és egyenlő szavazással válasszák meg a reprezentativ államszerveket.

Ezután felszólalt Franciaország és Anglia küldötte. Mindketten elleneztek a három ország javaslatának elfogadását, főként pedig azt, hogy a Biztonsági Tanács valamely határozatot hozzon Dél-Rhodésia kérdésében. Roger Seydoux francia küldött ujból a gyarmattartó hatalmak régi tételét hangoztatta, amely szerint a Biztonsági Tanács nem illetékes a dél-rhodesiai helyzet megvizsgálására. Felkérte a tanács tagjait, hogy tanusitsanak „nagyobb bizalmat" Anglia iránt.

P. Dean angol megbizott arra kérte a Biztonsági Tanácsot: szavazzon az afro-ázsiai határozati javaslat ellen s — mint mondotta — „vegye elejét annak, hogy a Biztonsági Tanács beavatkozzék az állam belügyeibe".

★

A Biztonsági Tanács szeptember 13-án befejezte a dél-rhodesiai helyzet megvitatását. A Tanács tagállamainak képviselői ismertették a marokkói, ghánai és fülöp-szigeti küldöttségek határozati javaslatával kapcsolatos álláspontjukat.

Incidens a Kubában járt amerikai diákok tárgyalása során

Szeptember 12-én incidens zajlott le a képviselőház amerikaellenes tevékenységet vizsgáló bizottságának üléstermében, a Kubában járt amerikai diákok ügyének tárgyalása során. Nyugati hirügynökségek szerint Edwin Willis, a bizottság elnöke megkérdezte Levi Laubot, az egyik Kubában járt diákot, kik segitették elő utjukat. A diák, a karzati közönség tapsa közepette kijelentette: a kérdésre nem hajlandó válaszolni. Az elnök utasitására rendőrök léptek közbe (az AP szerint „rendfenntartás céljából tartózkodtak az előszobában), brutálisan rátámadtak a diákokra és a karzati közönségre. Az egyik diák odakiáltotta a bizottság elnökének: „Nagyobb szabadság van Kubában, mint Louisiana államban (ahol fehér rasszisták vannak uralmon — szerk. megj.) Mások ezt kiáltották ütemesen: „Itt vannak a fasiszták".

Az ülésen Barry Hoffman, a kubai ut egyik részvevője kijelentette: a Központi Hirszerző Ügynökség (CIA) és a Szövetségi Nyomozó Iroda (FBI) beszervezte, hogy terjesszen elő jelentést a Kubában látottakról és az amerikai diákok magatartásáról.

Berlinben a Német Demokratikus Köztársaság fővárosának középpontjában a Karl Marx sétányon korszerü, uj lakóháztömbök sorakoznak. 1965-ig teljes egészében ujjáépitik Berlin középpontját, amely a második világháború éveiben súlyosan megrongálódott.

Külföldi táviratok

TORONTO. A Globe and Mail cimü kanadai ujság közölte T. C. Douglasnak, a kanadai Uj Demokrata Párt vezetőjének nyilatkozatát. Douglas kijelentette: pártja állandó feladatának tekinti, hogy akadályozza az Egyesült Államok gazdasági és kulturális befolyásának erősödését Kanadában. Amint rámutatott, Kanada gazdaságának 67 százaléka USA-beli monopóliumok kezében van, az országot pedig valósággal elárasztják az Egyesült Államokban nyomtatott könyvek és propagandaanyagok.

★

LONDON. A mezőgazdasági alkalmazottak bérmegállapitó igazgatósága, a konzervativ kormány bérbefagyasztó politikáját követve, nem volt hajlandó teljesiteni az ország 360.000 mezőgazdasági munkásának követelését a bérek heti 10 fontig terjedő emelésére és a munkahét csökkentésére. Mégis, a dolgozók erélyes követelésére kénytelen volt bizonyos engedményeket tenni: heti 7 shillinggel — 4 százaléknál kevesebb — növelte a bérelket és egy órával csökkentette a munkahetet. Az engedmény egyáltalán nem elégiti ki a munkásokat.

★

BUENOS AIRES. Az argentin kormány törvényerejü rendelettel általános amnesztiát adott a politikai foglyoknak. Szabadon engedik a kommunista és peronista foglyokat is, akiket megtorló törvények alapján zártak be.

★

BAGDAD. A bagdadi baathista vezetők ugy nyilatkoztak, hogy a kurd nép felszabaditó harcát elfojtották és a partizáncsapatokat felörölték. Ez azonban nem felel meg a valóságnak — irja az Al-Hurriya cimü libanoni hetilap. Barzani partizánjai tartják állásaikat, komoly ember és anyagveszteséget okoznak az iraki csapatoknak — közli a lap.

★

RIO DE JANEIRO. A braziliai Parana állam fővárosában, Curitiban szeptember 12-én este bejelentették, hogy sikerült elszigetelni a 10 napja pusztitó hatalmas tüzvészt, amely nagy erdőterületeket és kávéültetvényeket tett tönkre. A tüzet eloltották Monte Alegre vidékén. Itt több, mint 200 millió fenyőfa lett a lángok martaléka. A kisebb tüzfészkeket elszigetelték, ugy, hogy nem áll fenn a továbbterjedés veszélye.

A hirügynökség szerint a hatóságok igyekeznek segiteni a károsultakon, élelmiszert és gyógyszert küldenek az elemi csapás sujtotta vidékekre.

★

MEXIKÓ. Mexikó, Costa Rica, Salvador, Guatemala, Honduras és Nicaragua bankjai nemrégiben egyezményt kötöttek, s ennek értelmében az emlitett országok közötti összes pénzmüveleteket hazai pénznemben végzik. Az egyezményt kommentálva, Mexikó pénzügyminisztere kijelentette: „A dollár kikerült Mexikó és Közép-Amerika forgalmi szférájából. Jelenleg csak az alapmérték szerepét tölti be".

A városi építkezési és javító vállalat
ARAD,
Liszt Ferenc utca 6-12 szám
ALKALMAZ
első- és másodosztályú építész technikusokat,
az 1053/1960 számú Miniszterlanácsi Határozat előirásainak megfelelően

KÖZPONTI LOTTÓ

A Központi Lottó szeptember 13-i húzásának nyerőszámai:
11, 41, 75, 84, 35, 76, 39, 8, 19, 24.
Különleges nyerőszámok:
A-osztály: 39, 11, 35.
B-osztály: 8, 19, 76.
C-osztály: 75, 41, 24.
Nyereményösszeg: 618.984 lej.

U Thant

A közgyűlés munkálatai eredményesek lesznek

NEW YORK. (Agerpres).
U Thant ENSz-főtitkár csütörtöki sajtóértekezletén nemzetközi problémákkal foglalkozva kifejezte reményét, hogy az ENSz-közgyűlés küszöbön álló ülésszaka jóváhagyja a részleges atomcsend-szerződést. Megemlitette, hogy a szovjet, az amerikai és az angol külügyminiszter jelenléte a közgyűlés ülésszakán lehetővé teszi az általános és teljes leszerelés felé vezető ut ujabb szakaszának, főként az összes nukleáris kisérletek betiltásának a megvitatását. Kifejezte meggyőződését, hogy az atomcsend-szerződés után kialakult uj légkörben a közgyűlés munkálatai eredményesek lesznek, konkréten elő segitik a leszerelés ügyét, a gyarmati rendszer felszámolását és a gazdasági fejlődést.

U Thant hangsulyozta, hogy a dél-vietnámi helyzet egyre rosszabb, s nincs a világon olyan ország, ahol ekkora lenne a káosz. Dél-Vietnámban a demokrácia legelemibb tényezői is hiányzanak — mondotta.

Ujságiróknak válaszolva, U Thant kijelentette, hogy jelenleg annak az ENSz-küldöttségnek a jelentését tanulmányozza, amely Sarawakban és Észak-Borneoban tanulmányozta, akar-e e területek lakossága csatlakozni a Maláj Szövetséghez. A főtitkár hivatalos uton fogja közölni Indonéziával, a Fülöp-szigetekkel és Malájfölddel a közvéleménykutatás eredményét.

A főtitkár emlitette a jemeni ENSz-megfigyelők tevékenységét, az ENSz-csapatok Kongóból való kivonásának problémáit stb.

ADENAUER UTÓDJA NEM TÁMOGATJA A FRANCIA POLITIKUSOKAT

BONN. (Agerpres).
Erhard nyugatnémet alkancellár, Adenauer utódja, beszédet mondott a Majna-Frankfurt-i autóvásár megnyitó ünnepségén. A UPI szerint Erhard tulzottnak találta az optimizmust, amellyel az európai integrációs politika, a nyugatnémet autóipar és általában a nyugati gazdasági kapcsolatok távlatait tekintik. Sajnálkozását fejezte ki az Anglia—Közös Piac tárgyalások kudarca miatt. Amint a lapok irják, az alkancellár nem támogatja a francia politikusokat, akik Angliát el akarják szigetelni a Közös Piactól. Erhard sikraszállt a két nyugat-európai gazdasági szervezet megegyezése mellett.

De Gaulle „tervei"

PARIZS. (Agerpres).
Amint a l'Express cimü hetilap irja, de Gaulle elnök jövő tavasszal ujabb népszavazást akar tartani, amelynek tulajdonképpeni célja felszámolni a parlament második kamaráját — a szenátust. Közismert, hogy a szenátusban a jelenlegi rendszernek erős ellenzéke van s a parlamentnek ez a kamarája többször is állást foglalt az elnök tervei és az UNR kormánypárt ellen. Az elnök és a hozzá közelálló személyek most azt tervezik, hogy „a gazdaságvezetési rendszer átszervezése" ürügyén gazdasági tanáccsá változtassák a szenátust, megszüntessék parlamenti funkcióját. A szenátus igy aztán minden ellenvetés nélkül tudomásul venné a kormány határozatait.

A l'Express egyben rámutat: de Gaulle bizik abban, hogy számára kedvező eredménnyel jár majd a népszavazás, amely után nyomban lemond és — kedvező politikai légkörben — rendkivüli elnökválasztást ir ki, hogy ujabb hét évre biztositsa magának a hatalmat.

„Stabilizációs terv" a dolgozók terhére

A nem produktiv kiadások és különösen az atomütőerő létrehozására forditott katonai hitelek növekedése következtében a francia pénznem tovább értéktelenedett az utóbbi időben, az árak viszont emelkedtek. Az infláció magasba szökő lázgörbéje komoly gazdasági nehézségeket von maga után. A kormány ugynevezett stabilizációs terve, amelyet a francia miniszter tanács csütörtökön jóváhagyott, arra törekszik, hogy ezeket a nehézségeket a monopóliumok és a nagy bankok javára és a munkásosztály terhére oldja meg.

A tervben előirányzott intézkedésekből kitünik, hogy nem tartották be az állami szektor dolgozóinak tett olyan értelmü igéreteket, hogy felszámolják a fizetéseknek a megélhetéshez viszonyitott lemaradását és nem vették figyelembe a parasztok jogos követeléseit sem. Sőt, mi több, előirják a társadalombiztositásra és oktatásra forditott hitelek csökkentését. Noha a fegyveres erők létszámának csökkentését irányozták elő, a terv hangsulyozza, hogy a katonai hitelek 7,3 százalékkal növekednek a következő költségvetésben, amelynek 23 százalékát fogják kitenni. A terv uj egyenes és közvetett adókat állapit meg, amelyek terhét kizárólag a dolgozók fogják viselni.

A fizetésemelést ellenző álláspontnak alátámasztására a kormány 179 termék árának alapján a valóságnak nem megfelelő „hivatalos ármutatót" próbál feltüntetni annak bizonyitására, hogy a megélhetés nem drágul, következésképpen minden fizetésemelés indokolatlan lenne. Ezzel azt a célt követik, hogy tetszetős csomagolásban tálalják a kormány szigoru takarékossági tervét.

A kooperálási és gazdaságfejlesztési szervezet (OCDE) évi jelentésében rámutat, hogy az utóbbi négy évben az összes nyugat-európai országok közül Franciaországban emelkedtek a legmagasabbra az élelmiszerárak. Amint a jelentés hangsulyozza, ezzel szemben a nagy francia trösztök jövedelme magasabb, mint a többi nyugat-európai ipari országban. Az országos statisztikai intézet megerősiti, hogy 1958-hoz viszonyitva Franciaországban tavaly 22 százalékkal drágult az élet.

A szigoru takarékossági intézkedések előkészitése céljából a francia pénzügyminiszter, majd a miniszterelnök hosszasan tárgyalt a francia munkáltatók országos tanácsának küldöttségével, amelyet Georges Villiers, a tanács elnöke vezetett. Ujabb bizonyiték ez arra nézve, hogy kinek vált hasznára a stabilizációs terv.

Mihelyt a terv előirányzatai kitudódtak, az összes szakszervezetek erélyesen tiltakoztak a francia dolgozók életszinvonalát érintő ujabb merénylet ellen. Krasucki, az Általános Munkásszövetség titkára rámutatott, hogy „a kormány szembeszáll a dolgozók béremelési követeléseivel és nem tartja be azt az igéretét, hogy felszámolja a bérek lemaradását az állami szektorban. A kormány által elfogadott terv célja busásan visszaadni a munkáltatóknak mindazt, amit a bérmozgalmak nyomására kénytelenek voltak megadni a dolgozóknak".

A francia sajtó részletesen kommentálja a kormány intézkedéseit. Arra a kérdésre, hogy hatékony lesz-e az uj terv, a Le Figaro ezt a választ adja: „A terv egyetlen szóval sem emliti a francia gazdaság legégetőbb problémáját, a mezőgazdaság kérdését. Ez nagy megmozdulásokat fog előidézni, hasonlókat a bányászok tavaszi akcióihoz. A terv munkásellenes jellegét leleplezve a l'Humanité rámutat: „Ahhoz, hogy a nagy bankárok és monopolisták javát szolgáló és az atomütőerőt támogató politikát folytasson, a kormány szükségét érzi, hogy korlátozza a dolgozók vásárlóerejét, gátat vessen követeléseiknek. Ez azonban csak erélyes visszavágást fog kiváltani a dolgozók részéről".

C. Oprica,
az Agerpres kommentátora

Innen-onnan erről-arról

Az öreg Csalhó felé...

A megujhodott Bákóból indultunk el, a Beszterce partján mentünk az öreg Csalhó felé. Bucsut vettünk a város modern lakónegyedeitől, széles sugárutaitól, az elegáns üzletsoroktól, melyek az egykor hirhedt, nyomoruságos külvárosok helyén emelkednek. A mai Bákó szüntelenül épül és szépül, s nemsokára hazánk egyik legszebb városa lesz.

A gyors és kristálytiszta vizü Beszterce mentén szelid dombok, vadregényes völgyek között kanyarog az országut Piatra Neamț felé. Az utas modern vizierőmüveket lát, s mögöttük a kitáruló tájat, amelynél szebbet álmodni sem lehet.

Piatra Neamț. Ez a valamikor szegényes település is ujjá születik. A hegy lábánál barátságos villák, pasztellszinü, sokemeletes házak épültek az elmult években. Terebélyesedik a város, átlépi régi határát.

A lakosok arról beszélnek, hogy a festői fekvésü Piatra Neamț nemsokára hires idegenforgalmi központ lesz. Erre mutat az épitkezés céltudatossága: korszerü, tizenkétemeletes turistaszállón dolgoznak a kőmüvesek nemsokára, sokszáz lakás, áruházak sokasága épül.

Történelmi emlékeket idéz a környék. A Bistrița kolostorban van Alexandru cel Bun sirja.

Országjárás

Pingărați-ban Alexandru Lăpusneanu kastélya Moldva viharos multjára emlékeztet. A Cetatea Neamțului Stefan cel Mare hősi hadát vetiti képzeletünkbe. Humulesti-ben még látható a nagy mesemondó, Ion Creangă szülőháza.

De folytassuk utunk a Csalhó felé. Vaduriban megtekintjük a faipari kombinátot, Stejaruban a vizierőmü turbináit, amelyek fényt küldenek az országba.

Végre megpillantjuk a békási erőmüvet is! Büszkeség fog el az emberész alkotta grandiózus betonfal láttán, amely az öreg Beszterce utjában állva a civilizáció szolgálatába fogta az áradó vizet. A tó melletti ezüstös müutról az Ezeregyéjszaka meséibe illő látvány tárul elénk, a haragoszöld fenyők között kéken hullámzik a tó, a távolban magasba emelkedik a Csalhó. A Békási szoros látványa sokáig marasztal...

A Csalhó csucsán állunk. Lábaink alatt, valahol távol a ködpárán tul látni véljük Borzesti-t, Onesti-t, Romant. A szocialista haza uj városai ezek, az öreg Kárpátok, a Csalhó felhőkbe emelkedő tömege, e nagyszerü költeménybe illő hegység lábánál. S a természet alkotta fenséges hegy mintha őrködne a nemkevésbé fenséges emberalkotta városok fölött.

Gh. Brătescu, N. Plugaru,
az Agerpres tudósitói

A tudomány- és technika világából

A szovjet tudósok befejezték a Mars tavaszi szembenállása idején végzett csillagászati megfigyelések anyagának feldolgozását.

A krimi déli megfigyelő állomás adatai szerint a Mars légkörében a széndioxid-koncentráció csak egyötöde az eddig feltételezettnek. A szinkép-vizsgálatok alapján feltételezhető, hogy a Mars megvilágitott részének felülete vashidroxidból (limonit tipusu közet) tevődik össze.

A Mars sarki fehér sapkájának infravörös szinképe szilárd halmazállapotu viz, azaz hó, dér vagy kristályos szerkezetü felhőzet jelenlétét mutatja. A szovjet csillagászok a szinkép infravörös részében abszorbciós sávokat is megfigyeltek a „Mars tengerek" vidékén. Ezeket a sávokat korábban V. Sinton amerikai tudós mutatta ki.

★

A tudósok szerint évi 40 milliárd kilowattóra villanyenergiát lehet nyerni a Vahs folyó hasznositásával.

Nyizsne-rogunszkijban ujabb hidrotechnikai központot épitenek, amely nagyobb erejü lesz a 2,7 millió kilowatt kapacitásu nureki centrálénál.

Igazi- és mesterséges drágakövek

Litvániában, a Balti-tenger övezetének déli részén nagy borostyánkő-lelőhelyet tártak fel. Ideiglenes adatok szerint a lelőhely tartalékai körülbelül 100 évre elegendőek. A köztársaság borostyánkő kombinátjának termelése az elkövetkező években megháromszorozódik és eléri az évi 1000 tonnát.

A borostyánkőt főképpen hidraulikus módszerekkel bányászszák, a hat-hét méter vastag borostyánkőt tartalmazó réteg nem fekszik mélyen.

A litvániai borostyánkőből készült melltüket, fülbevalókat, gyöngysorokat csupán az utóbbi három évben 50 nemzetközi kiállitáson és vásáron mutatták be.

★

A szovjet ipar kellő mennyiségü szintétikus gyémánttal rendelkezik. E gyémánt termelése az elkövetkező években megkétszereződik.

A kijevi gyémántszakértői tanácskozáson a szakemberek elmondották, hogy a szovjet iparban használt szintétikus gyémántok 30—60 százalékkal jobbak a jakutszki és az afrikai természetes gyémántoknál.

A szovjet mügyémántok felülete érdesebb, mint a természetes gyémántoké, ez a sajátosságuk pedig a csiszolásnál igen fontos.

UTCAI TELEFON MELLETT

(Gondolatok)

Hogy mire ki nem terjed a fotoriporterek figyelme?!

Ott állok a Köztársaság utja és a Crisan utca sarkán s látom, hogy egy pillanatra megtorpan a járókelők forgalma. De csak egy pillanatra. Ennyi elég volt, kattant a gép és ime: itt a fénykép.

Ismerős?

Hát igen. Alighogy felszerelték a nyilvános távbeszélő fülkéket, máris hozzánk tartozott, gyorsan megszoktuk, természetesnek vettük; ma már ugy tünik, mintha mindig itt álltak volna a forgalmas utkereszteződések aszfaltján, hivogató ablakszemeikkel. Az üveggel burkolt négyzetekben a nagyvárosok elengedhetetlen kellékeit véljük felfedezni.

Nos, ha ez igy igaz, mi is „nagyvárosok" lettünk.

És bár az üvegkalitkák csak jelképezik a centrumok rohanó, egyetlen pillanatra sem szünetelő életritmusát, mégis mintegy kiegészitik az uj ipari és közjólétet szolgáló épitkezések összképét.

Ne, ne legyintsünk. Ne becsüljük le a köztelefon első üvegburás hirnökeit, ezeket a hangszigetelő házikókat, melyek igazán hasznosak és nagy szolgálatot tesznek. Egy-egy ilyen távbeszélő a város láthatatlan érhálózatának parányi központját képezi. Innen továbbithatjuk hangunkat a város bármelyik pontjára, háborittatlanul beszélgethetünk ismerőseinkkel, mert iratlan szabály ugyan, de mindenki betartja, hogy beszéd közben a fülke ajtaját kinyitni tilos.

Különös létesitmény ez.

Ha belépünk, akkor is az utcán érezzük magunkat, az emberforgatag áramlásában, és mégis egyedül vagyunk, nem háborgathat bennünket semmi és senki. Talán kevesen gondolnak arra, hogy az évek, és a telefon is, magukkal hozták ismerethálózatunk gyarapodását és sajnos az évek morzsolják majd le szép sorjában e szerteágazó vonalakat.

Az évek mostohán bánnak velünk.

De a telefon, az más. Ő kiszolgál bennünket, életünk végéig és azután ujra kezdi: Az utánunk következőkhöz szegődik. És biztosan számithatnak rá.

Telefon nélkül kétségtelenül hiányérzetünk támadna.

A távbeszélő épp ugy, mint a rádió és a televizió, a villanyvasaló és a kukta, az aragáztüzhely és a hütőszekrény, a mosógép és a magnó... többi társukkal együtt felbecsülhetetlen szolgálatot tesz az embernek.

A köztelefon mindannyiunké. Ezt mindenki tudja. Becsüljük hát meg. E hálózat kiépitése folyamatban van, pár év mulva már gombamódra elszaporodnak a város forgalmasabb utcáin, terein, áruházaiban.

De az első „fecskéről" emlitést kell tenni, emléket kell neki állitani legalább néhány szóban és egy képben.

Igy illik ez.

T. I.

Nyárvégi riport

Őszi szimfónia.

Bevonul az uj nemzedék

Felhőszakadás

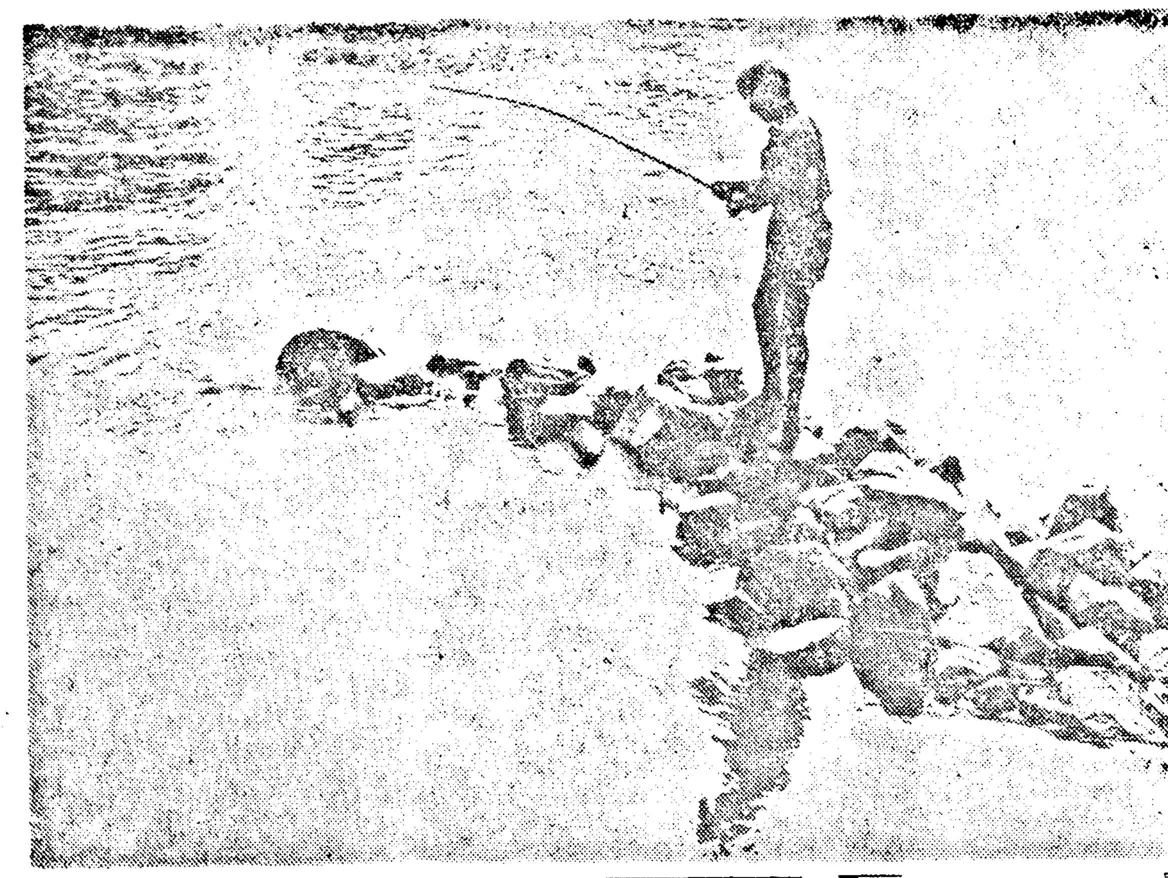

Őszi horgászat.
(Kelen Ferenc felvétele)

A „kisértet"-sziget

Ezt a szigetet halászok látták első izben. Az Azovi-tenger hullámaiból bukkant fel a Temrjuk—Kercs hajózási vonal közelében. Nem nagy, hossza mindössze 40 méter, szélessége közel 30 méter. Megjelenése első napjában nagyon furcsán viselkedett. Közepén kis vulkán tört ki, amelynek kráteréből lassan ömlött a láva. Néhány nap mulva a sziget „kiszáradt", és ellepték a tengeri madarak.

Azt a térséget, ahol a sziget fekszik, a hajózásra nézve veszélyesnek jelzik az Azovi-tengeren. Ez a Taman-félsziget vulkánikus müködése miatt van, ahol időnként számos vulkán tör ki.

Az uj sziget néhányszor megjelent és eltünt az Azovi-tengerben. A szakemberek szerint viharok idején a tenger hullámai elöntik. A kis vulkán azonban makacsul küzd a hullámokkal. A kisértet-sziget most ujból kibukott a tengerből. Vajon mennyi időre?

Hővizek mint fűtőanyag

A Szovjetunióban igen időszerü gazdasági kérdésnek tekintik, hogy fütőanyagként hasznositsák a hővizeket.

A Sztrojtyelnaja Gazeta rámutat, hogy a Szovjetunió földalatti hőviz tartalékai korlátlanok. Tapasztalatból tudni, hogy a hővizet és gőzt szolgáltató szondák furása nem kerül tul sokba és a költségek néhány év alatt megtérülnek. Egy-egy ilyen szonda körülbelül 40 évig üzemeltethető.

A Szovjetunió számos vidékén igen gazdag hőviz tartalékok vannak. Kamcsatkában például tiz hővizforráscsoport napi 4.6 millió tonna szokásos fütőanyaggal egyenlő energiát adhat.

Észak-Szibéria, Gruzia, Észak-Kaukázus, Közép-Ázsia számos vidéke is nagy lehetőségekkel rendelkezik ezen a téren. Nagy vonalakban már ki is dolgozták ilyen munkálatok terveit.

Tudja e, hogy...

...miért nem élnek halak a Peru és Bolivia határán fekvő Titicaca tóban?

A tó kb. 3800 m magasságban van és az alacsony légnyomás kevés levegőt sajtól a tóba, s emiatt a halak nem kapnának elég oxigént.

...mennyi baktérium veszi körül az embert?

Nagyvárosok levegőjének egy köbcentiméterében 300—1500, 1 g. humuszos talajban 1 millió, de még a tiszta, jó ivóvizben is akad köbcentiméterenként 80—100 darab.

...miért nő állandóan a rágcsálók foga?

Az egerek, pockok, hörcsögfélék, nyulak és más rágcsálók 4 hosszu metszőfoga a folytonos rágás miatti fogkopáshoz alkalmazkodva nő állandóan. A rágás és fogkopás, illetve a fognövekedés kölcsönösen feltételezik egymást.

...hogyan világit a szentjánosbogár?

A fénykibocsátás oxidációs folyamat eredménye. A luciferinnek nevezett anyag egy katalizátor (luciferáz) hatására oxidálódik, és a kémiai folyamat fényt termel. Amikor az oxiluciferin ismét luciferinné redukálódik, megszünik a világitás.

...miért lapos általában a növény levele?

Nagyobb felületen érintkezve a levegővel több széndioxidot vehet fel, és ha nagyobb felületen éri a fény, jobban asszimilálhat. De a rendkivüli körülményekhez is alkalmazkodott: száraz, erős megvilágitásu helyeken elkeskenyedett, sokszor levél formáját is elvesztette, vagy bőrneművé vált. Nedves helyeken erősen s igy többet párologtat.

ANEKDOTA

La Fontaine a szórakozottságáról is hires volt. Egyszer felkereste egy barátját, és megütközéssel vette tudomásul annak családjától, hogy az már régen meghalt.

La Fontaine sürü bocsánatkérések és részvétnyilvánitások közepette igy töprengett:

— Csak nem ő volt az, akinek a temetésén én tartottam a gyászbeszédet?!

BUKAREST

VIZSZINTES: 1. A főváros egyik épitészeti müemléke. 11. Legénylakás. 12. Takaró. 14. Becézett női név. (ék hiány). 15. Olasz névelő. 17. Brigádban van! 18. Dinnyefajta. 19. 655 római számmal. 21. Mészből és homokkőből, valamint márgából álló közet. 22. Elemel! 23. Kis pohár sör, illetve kis csésze feketekávé. 25. Ilyen só is van. 26. Vissza: becézett fiunév. 28. A vulkáni közetek alapanyaga. 30. Helyhatározó rag. 32. ...vesz: térdére ültet. 34. NSzK-beli sajtóügynökség nevének rövidítése. 35. Időhatározó rag. 36. Felső-német szóösszetételben. 38. Számtani müveletet végez. 40. Összevissza viszi! (A második négyzetbe kettős betü). 42. Gyalu széle! (az első négyzetbe kettős betü). 43 Tiltószó. 44. 101 római számmal. 45. Egy fajta kártyajátékot üz. 48. Szilva — románul népiesen. 51. Néma — románul. 52. Jól világitó szintelen gáz. 54. H.G.E. 56. Vissza: délamerikai állam. 58. Pótkocsi — románul. 59. Vissza: folyó Németországban. 60. Iz. 62. Keresztül (ék hiány). 63. Betegség (Közepén egy t betü hiányzik). 64. Mássalhangzó fonétikusan. 65. Vissza: sürü, románul. 67. A legmélyebb női hang. 68. Európai nép. 69. A bukaresti CEC ház tervezője.

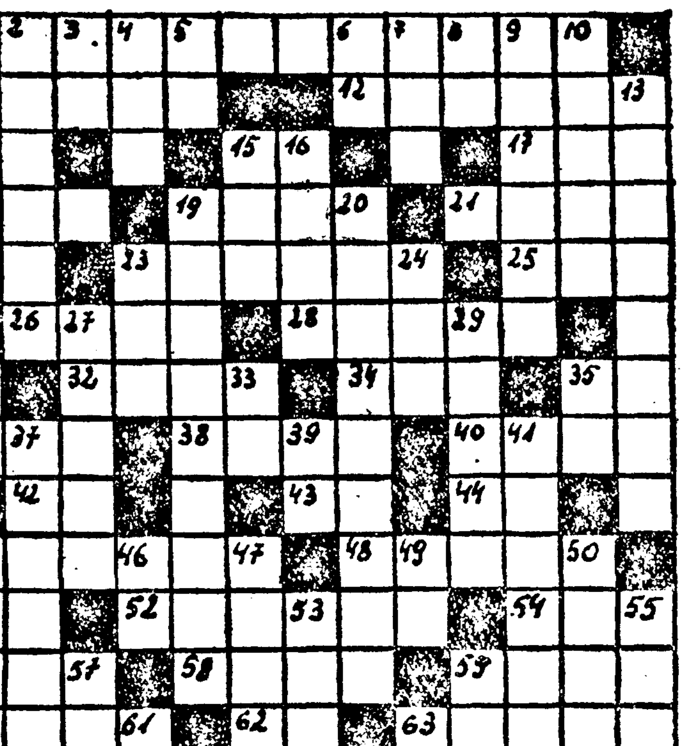

FÜGGŐLEGES: 1. Katonai köpeny a régi rómaiaknál. 2. Csel a labdajátékban. 3. Nevelő. 4. Huz. 5. Hangtalan róna. 6. Zenei szó. 7. ...—Nor nagy ázsiai tó. 8. Forditott kicsinyitőképző. 9. A bolygópálya neve románul. 10. Rendjel. 11. A bukaresti Atheneum tervezője. 13. Bukarest legszebb és legkedveltebb parkja. 15. Hangtalan Lacika. 16. Jószág alatt van. 19. Bukarest folyója. 20 Román fejedelem, aki 1459 szeptember 20-i feljegyzésében először tesz emlitést Bukarest létezéséről 23. Körösrajoni község. 24. O.G.P. 27. Magheru, Victoria, Bălcescu utcák Bukarestben. 29. A Scinteia házat tervező épitész csoport vezetője. 31. Latin elöljáró. 33. Mássalhangzó fonetikusan. 35. Ilyen lámpa is van. 37. Felsőfoku oktatási intézmény, melyből 14 van a fővárosban. (A második négyzetbe kettős betü). 39. Kettős mássalhangzó. 41. Tizenegy ilyen kulturális létesitmény van Bukarestben. (Az első négyzetbe kettős betü). 45. A sztyeppén dühöngő hóvihar. 46. Helyhatározó. 47. Idegen női név. 49. Azonos a függőleges 5-tel. 50. Délamerikában honos darufajta. 51. Kulturális létesitmény, melyből 38 van a fővárosban. 53. Régi sulymérték. 55. Román épitész, akinek a vezetése alatt épült fel az Atheneum. 57. ...doble, az 1920-as években divatos párositemü polkához hasonló társasági tánc. 59. R.S.T.A. 61. Ektelen tét! 63. Magas szesztartalmu világos angol sör. 66. D.T. 67. A vizszintes 30 forditottja.

Az irás történetéből

A beszédtől az irás kialakulásáig hosszu történelmi korszak telt el. A primitiv emberek — mint a kulturától elmaradt néptörzsek még ma is — módot találtak arra, hogy alkalomszülte jelekkel: eltört fadarabokkal, behajtott falevelekkel, megfelelően csoportositott kövekkel társaikat értesitsék hollétükről, a vadászat folyásáról. Igy például Ausztrália egyes bennszülött népcsoportjai, ha településükről más helyre költöznek, elvonulásuk irányát és távolságát egy, a homokba huzott vonallal jelölik meg, melynek egyik végében egy ágat szurnak a földbe. Alaszka eszkimói vonulásuk utját a földbe szurt botocskákkal jelölik meg, melyeknek kiálló végére fücsomókat erősitenek. Labrador (Kanada) indiánjai, kik rendkivül zord területen élnek, gyakran használják az ugynevezett „hivó oszlopokat" (1. ábra). A hivó oszlopokba vágott vonásokból az utas megtudja, hogy hol és milyen távolságra találja meg azt, aki segitségét kéri.

A barlanglakóknak a falba vésett, vagy rajzolt alakjai nem a lakók müvészi törekvéseit elégitették ki elsősorban. Müvészetük csak kitérő jelensége volt egy más irányu célnak. A primitiv emberek között nagyon el volt terjedve az a hit, hogy az, aki valamely ember, vagy állat képét birtokolja, a képen ábrázolt lény fölött hatalommal rendelkezik. Ezért a mexikói tepenhuani indiánok rémülten kerülték a laptudósitók fényképezőgépeit. I. Catat francia utazó, aki a mult század végén Madagaszkár keleti partjait tanulmányozta, szinte áldozatul esett a lakosság haragjának, mely őt azzal vádolta, hogy a fényképező gépébe zárta a bennszülöttek lelkeit. Hasonló okból nem engedte meg V. Rima, Sziám királya, hogy arcképét megrajzolják és ezért az ország pénze sem viselhette képmását.

Ugyanigy a negyedkor embere azt hitte, hogy ha valamely állatot sikerül bármilyen kezdetleges formában megrajzolnia, az az állat az ő hatalma alatt fog állani és, hogy az illető állatot a jövő vadászatain biztosan el fogja ejteni.

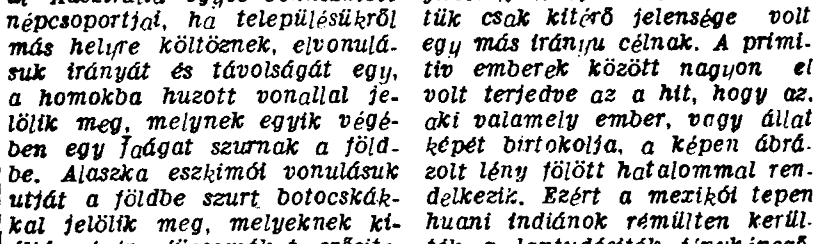

Az irásjelek fejlődése azonban nem állott meg a létfenntartás módjainak ábrázolásánál, hanem lassanként irodalmi térre is átterjedt. Ennek nyomonkövetésére nincs elég adatunk, de Közép-Afrika mostani elmaradt néptörzsei megmutatják, miként lehetett népköltészetük egyes termékeit, közmondásaikat a kőkorszak embereinek kezdetleges rajzaival megörökiteni.

A primitiv emberek irásjelei azonban események leirására is alkalmasak. Ennek érdekes példája egy észak-amerikai tó partján levő sziklára rajzolt elbeszélés, mely a maga idejében fontos tengeri expediciót örökitett meg az utókor számára. Az elbeszélés elolvasásához minden esetre a gyakorlott régész képzeletére van szükség (2. ábra). A kép felső bal sarkában egy madár látható, mely az indiánok szótátárában utazást, expediciót jelent. Alatta öt hajó sorakozik, 50 harcossal megrakva, kiknek vezére a következő sorban ábrázolt lovas. Az utána következő teknősbéka a lassu partraszállást jelenti. Érdekesen adja a rajz az olvasó tudtára, hogy a vállalkozás három napig tartott. Tudniillik, a rajz alsó jobb sarkában látható három iv az alattuk levő három körrel azt jelenti, hogy a nap háromszor végezte el utját az égbolton, Keletről Nyugatra.

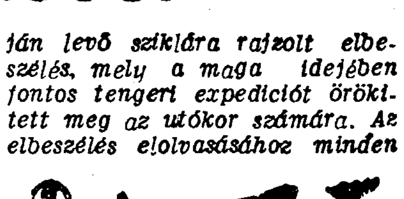

Különböző muzeumokban őrzik az ugynevezett „téli elbeszélések" egyes példányait, melyek bivalybőrre festett rajzokban ábrázolják az elmult nyár eseményeit, hogy az eseménytelen téli estéken az indián sátrak lakói visszaemlékezzenek azokra.

Ezekhez hasonló elbeszélések rajzait bőven találták másutt is. Igy a skandináv államokban és a Szovjetunióban, az Onyega-tó körül, sziklába vésett primitiv irásmüveket, melyeknek elbeszélő jellege kétségtelen, bár jelentésüket eddig nem sikerült megállapitani.

A Föld különböző helyein találtak ilyen irományok érdekes példányai a személyes levelek, melyeknek megirásához, de elolvasásához is, nem csekély leleményesség szükséges.

Ezek a kezdetleges irásjelek voltak azok, melyek az általános kultura fejlődésével együtt, mint azt a Nilus, az Eufrátesz, vagy a Iang-Cse-kiáng völgyeiben folyó átalakulások mutatják, fokozatosan a mai irásjelekhez vezettek.

A Vörös Lobogó szerkesztősége és kiadóhivatala: Karl Liebknecht utca 2—4 szám. Telefon: Szerkesztőség: 16-92, 30-87, 35-69. Kiadóhivatal: 28-34. Nyomda: 30-93, 20-77. Tip. I.P.B.A. 40468